

VERAFENING

Nº. 52.

De prijs der Advertentiën, is van *een tot tien* woorden *een gulden*, verder voor iedere *vijs* woorden *zestig duiten* of *1/2, receptis*, behalve het zegelregt voor den Lande.

Benoemd: Tot leden de Heeren
Chs. CHAUVIGNY DE BLOT en
H. DEELKEN Sr.

„Ik heb u niet willen beledigen, ziede hij tot hem:
„Ik kon niet vermoeden dat mijn voorstel u in zulk eene
stemming brengen zoude, daar gij het toch niet verkiest

Advertentien.

Op Zaterdag den 31sten December,

In de Chinesche Kamp, bij den Nachter der Pandjeshuizen, van vervallen Linnen Pandgoederen, zoomede: Juweelen, Goud- en Zilverwerken, oyer het 3e. kwar-taal 1858. (1596)

Verkoop van Onroerend goed.

Op een nader te bepalen dag, zullen

SOESMAN & CO.,

(1569) VERKOOPEN:

Twee nieuwe kapitale Huizen met bijgebouwen, gelegen aan de Zuid-zijde van den grooten weg van Ka-rang Tenga naar Bodjong, toebehoor-ende aan den Heer L. VAN THAPPE; het eene bewoond door den Welld. Heer NIEUWVEEN, en het andere nog niet geheel voltooid; deze perceelen zijn bij de verpon-ding aangeslagen voor f 32.000, zijnde inmiddels onder-handsch gezamenlijk of afzonderlijk verkrijgbaar.

Informatien te bekomen bij **SOESMAN & CO.**

Pas Ontvangen:

Hammen, Rookvleesch, Paterstukken, Saucijs de Bologne, Geslagt in stopflesschen, Groenten in stopflesschen, alle soorten van Groenten, Vleesch, Wild, Gefogelte en Visch in blik, Tafel-Zuren, Gedroogde Vruchten, Banket, Suikerwerk en Koek, Keu-ken Stroop, Holl. Suikerbroden 1e. Raffnade, Jams en Geleijen, Fransche Patés en Truffels, Champignons, Zweze-rikken, enz., enz.

Alles versch en van puike kwaliteit en à Comptant tot zeer lage prijzen te verkrijgen bij
(1628) **THOOF & CO.**

Loodwit, gekookte en ongekookte Lijn-olie Spaansch Groen in Loken, een goeden voorraad van andere Ver-wstoffen, Verkwasten, Glasruiten van alle dimensien; Spijkers in soorten van 1/2 tot 7 duim, Engelsch en Zweedsch IJzer in platen, staven, rond-, vierkant en spijkerijzer, Zink in bladen voor daken en goten, Asphaltvilt en het daarbij behoorende mengsel enz., enz.
(1602) bij **SOESMAN & CO.**

à Comptant:

VAN DER LEEUW of CACHET

BOTER f 16.--

Zijnde puike nieuwe Grasboter, met de laatste Schepen aangevoerd.

Haantjes of Valker BIER, op 1/1 fl. f 6.-- p. doz.
Idem idem " 1/2 " " 8.-- d.

Daar wij gaarne à Comptant verkoopen, zullen wij met 1 Januarij 1860 te begin-nen, alles zeer **GOEDKOOP** à Comptant verkoopen en lager dan door anderen wordt aangeboden, zooals uit bovenstaande prijzen genoegzaam blijkt.

(1629) **THOOF & CO.**

PAS ONTVANGEN:

Versche Edammer-, Zoetemelksche- en Leidsche Kaas, groene Kaas in blik, puike Graspoter, S. & C., van der Leeuw en rood lak, bij (1603) **SOESMAN & CO.**

WIJN-HANDEL

VAN

THOOF & CO.

PAS ONTVANGEN:

Vin de Brillettes en D C Wijn, beide soorten ook op halve flesschen, fijne Bordeaux en Bourgogne Wijnen van onze bekende merken. Oude Rhijnwijn, Malaga, Madeira en Portwijn van oude superieure kwaliteit.

Versch Selterswater.

Likeuren van *Focking*.

GENEVE.

Vruchten op Water en Brandewijn, *Victor Peytin* en *John Alberty* Cognac, Jamaica Rum, Barcelona Brandewijn, Absinthe en Kirschenwasser, enz., enz. (1630)

Pas Ontvangen:

SOLOSCHIE AUGURKJES,

(1597) bij **J. P. BRANDES.**

JAN GOEDKOOP & CO.,

HEBBER DEZER DAGEN
WEDEROM ONTVANGEN:

200 vaatjes Cachet en van der Leeuw Boter thans verkrijgbaar.	f 17.50
100 Zoetemelksche- en Komijne Kazen.	7.--
250 kelders Hoboken Genever.	16.--
100 valen puik Haantjes Bier.	7.75
Hammen.	8.--
Vruchten op Water.	2.75
Madeira, prima kwaliteit.	1.50
Portwijn	1.50
Bordeaux Wijn van <i>Binaud Frères</i> , per dz.	10.50
Manilla Sigaren.	40.--
Fijne Manilla Sigaren-kokers.	6.--

VOORTS:

Ken keurig factuur Banket en Suikerwerk en meer andere artikelen, te veel om op te noemen; prijzen naar evenredigheid.

NIET GOED, TERUG!

NB. Koelieloon en emballage-ongelden zullen *zonder ceerhoofing* in rekening gebracht worden. (1599)

HOEDEN! HOEDEN!

Eene nieuwe uitvinding!

SOESMAN & CO.,

ontvingen direct uit Engeland:

"The new Mohaer patent ventilating Hat"

zijnde bijzonder ligt, fraai van fatsoen en zeer doelmatig voor dit klimaat.

NB. Daar de voorraad zeer gering is, dient men er spoedig bij te zijn. (1606)

GOUD GALON,

HERED en SMAL,

PAS ONTVANGEN

(1605) bij **F. A. PRINGIERS.**

HEEREN MODE-MAGAZIJN.

PAS ONTVANGEN:

Gouden Hoofd-Officiers-, Kapiteins- en Luitenants Poli-ciemuts-Gallon.

Gebrillanteerde en gewone Gouden Fouragères, voor Heeren Hoofd-Officieren.

Gebrillanteerde en gewone Zilveren Sabeldragons, voor Heeren Hoofd-Officieren en Officieren.

Superfijne verlake Sabelkoppels met vergulde Leeu-wenkoppen.

Gouden en Zilveren matte, glimmende en gebrillan-teerde Gim.

Gouden en Zilveren Lovertjes, bij **F. HASSELMAN.**
(1604)

ONTVANGEN:

Prachtige Fransche Zijde, *effen*, in Mode Kleuren. (1607) **HAMMEL & CO.**

HEEREN MODE-MAGAZIJN.

PAS ONTVANGEN:

Zwart-, Groen- en Blauw Lyonsche Zijden Fluweel, (pur soie.)

Extra fijne Witte Parijsche Hemden.

" " " Zijden en Satijnen Handschoenen, (1631) bij **F. HASSELMAN.**

ONTVANGEN:

Fijne Fransche Organdie en Organ-dines, in de nieuwste dessins en moderne kleuren. (1632) **HAMMEL & CO.**

Tot sluiting van Factuur

ZULLEN

SOESMAN & CO.,

tot nieuwe jaar voortgaan met den verkoop tegen lage prijzen van (1608)

Engelsche Hanglampen

van Superieure Kwaliteit.

JAN GOEDKOOP & CO.,

ONTVINGEN

regtstreeks uit de Stokerij van

HOBOKEN, DE BIE & TORLY!

echte Hoboken Genever,

à f 13.-- (1633)

Zegt het voort!!!

PORCELEINEN BLOEMPOTTEN

in soorten. (1601) bij **SOESMAN & CO.**

BIJ

L. JAUDAS

ONTVANGEN:

Prachtige Wagen Lantaarns, benevens 1 Ame-rikaansche Wagen. (1598)

Japansche Bezems en Voetvegers, (1600) bij **SOESMAN & CO.**

PAS ONTVANGEN:

Eene factuur fraaije Echt En-gelsche Tafellampen, tegen billijken prijs, verkrijgbaar bij (1634) **SOESMAN & CO.**

LEKKER PUIK

HAANTJES BIER,

echt merk, thans weder verkrijgbaar. (1570) **SOESMAN & CO.**

THANS WEDER

ONTVANGEN EN VERKRIJGBAAR:

Château Liftte, op halve flesschen, bij (1576) **SOESMAN & CO.**

Per *Jan Pieterszoon Koen*

ONTVANGEN

SOESMAN & CO.:

DELICIEUSE GRASBOTER

van hun eigen merk, zoomede per dit en andere Sche-pen: Boter van der Leeuw, Zoetemelksche-, Leidsche- en Edammer Kazen, Hammen, Valk- en Haantjes Bier, fac-turen Provisien in blik, etc. (1575)

ANTI-CORROSIVE INK-STAND.

Deze voor heete Klimaten verbeterde INKTKOKER, is door deszelfs eenvoudige constructie wel te recomman-deren, zijnde zoo uitgevonden dat men telkens bij het indooopen van de pen, eene geregelde hoeveelheid Inkt verkrijgt ter voorkoming van VLEKKEN op het Papier.

Pas Ontvangen, bij

(1611) **DE GROOT, KOLFF & CO.**

Kantoor-Kalender

voor 1860.

Prijs f 4.-- Franco per post f 5.--

Uitgegeven en verkrijgbaar bij

(1610) **DE GROOT, KOLFF & CO.**

aan te nemen. Ik schat u daarom des te hooger, en ver-zeker u, dat ik alles doen zal om u eene aanstelling te bezorgen, al moet ik dan ook het geopperde plan opge-ven. Eene kleine vriendschap moet gij mij bewijzen: Ik heb de vrouw, die ik bedoel, verzocht, met ons het mid-dagmaal te houden. Gij moet mij daarom niet verlaten, maar uw donkeren blik wat trachten op te helderen."

"Ik kan het niet doen, Milord! en kan u zelfs de ge-ringste hoop niet geven, dat ik ooit in uw schandelijk plan treden zal."

"Gij zijt toornig, mijn vriend! Stel u gerust, dan zult gij zien dat geene onbeleefdheid noodzakelijk is, om mij te overtuigen dat gij edeler denkt, dan men in zulke om-standigheden, als waarin gij verkeert, gewoon is te doen."

Nadat de hertog dit gezegd had, schelde hij zijnen be-diende, beval aan te regten, en sleepte Braddock met ge-weld het eelvertrek binnen.

III.

Hier wachtte Braddock eene andere soort van beproeving, als die, waaraan hij tot dus ver was prijs gegeven. Naau-welijks was hij de kamer binnengetreden, of hij bevond zich in de armen eener vrouw, die hij, door schrik en ontroering verplet, niet als de zijne herkende. Aan zijne

voeten, aan zijne knieën dartelden en hingen zijne vier kinderen, en de zaal weergalmde van de herhaalde uit-roepen: vader! vader! lieve man! die slechts door eenige onverstaanbare woorden van Braddock werden afgebroken. Om het betooverende van het geheele tooneel te voltooi-jen, stond Graham midden in de zaal, wreef zich in de handen en genoot met innigen zielew lust al het aan-doenlijke en vertoederende van dit schouwspel. Het in-nigst gevoel van dankbaarheid wekte Braddock uit den staat zijner gevoelloosheid. Hij rukte zich los uit de ar-men zijner gade, om zich aan de voeten des hertogs te werpen. "Wat heb ik gedaan, grootmoedig man," riep hij; "hoe ver heb ik mij door den schijn laten vervoeren, om den edelsten der menschen te miskennen. Is het mogelijk, dat gij mij al het onbezonnene, dat ik gespro-ken heb, zoudt kunnen vergeven?" De lord sloot hem in zijne armen. "Zwijg daarvan, brave Braddock!" zeide hij. "Ik zou u minder hoogachten, wanneer gij mijne scherts, die ik verder dreef, dan ik had moeten doen, anders hadt opgenomen. Ik moet u zeggen, dat ik u onlangs, toen gij des avonds den heer Graham uwe omstandigheden verhaalde, beluisterd heb. Het trof mij, dat een mijner oude bekenden, die een ieder als een verdienstelijk offi-cier acht en vereert, zoo moest lijden. Ik nam mij voor al het mogelijke aan te wenden u eene aanstelling bij een regiment te bezorgen, of, indien ik hierin al niet mogt slagen, dan ten minste u zoodanige vooruitzichten te ope-

nen, waardoor gij eene verbetering van uw lot rustig zoudt kunnen afwachten. Het is mij echter gelukt. Hier- heb gij uwe aanstelling. Gij zult er uit zien, dat gij u naar een regiment in Gibraltar zult moeten begeven, en daar gij waarschijnlijk uwe vrouw met u zult, wenschen mede te nemen, zoo was het billijk, dat ik ze naar Lon-den deed terugkeeren. Het is inmiddels uw geluk ge-weest dat gij ze met geene andere hebt willen verruilen. Zij heeft alles gehoord wat wij hebben gesproken. Ik heb om honderd pond sterling met haar gewed, mijn-heer Braddock, dat ik u tot ontroefw vervoeren zoude. Ik heb de weddenschap verloren, en het is pligtmatig dat ik ze betaal. De hertog stelde hierop Braddoks ga-de een banknoot van het bedrag dier som ter hand. Hoe ook het geroerde paar naar woorden zocht om zijnen weldoener te danken, zoo dwong hij de beide echtge-nooten, hiervan niet meer te spreken maar hem te vol-gen. Hij had intusschen Braddoks kinderen, drie flinke krulkoppen van jongens en een liefstallig blaauwoogig meisje, op wie de laudlucht geen nadeeligen invloed had uitgeoefend, aardig en net doen aankleeden. Braddock bemerkte het, en daar hij wel wist, dat dit zeker niet door zijne vrouw kon geschied zijn, zoo perste hem dit vernieuwde blijk van mildadigheid de tranen uit de oog-gen.

Het gelukkige gezelschap plaatste zich aan tafel. Gra-ham zeide zijnen vrienden dat de hertog hem den vori-

PER JOHANNA HENDRIKA
HEBBEN
Soesman & Co.,
ONTVANGEN
eene factuur Gedroogde Vruchten,
ALS:
Appelen, Peeren, Krenten, Tafel- en Gebakrozijnen, A-
mandelen, Pruimen, Macaroni, Vermicelli, Scheep- en Pa-
relgort, Fransche Pruimedanten in groote en zeer doel-
matige stopflesschen, Pommeranz Bitter in kleine kistjes
en eene menigte andere goederen. (1575)

BOEK-HANDEL
VAN
DE GROOT, KOLFF & CO.,
SAMARANG.
PER MAIL ONTVANGEN:
ALMANAKKEN VOOR 1860.
Almanach pour Rire.
Almanach Parisien.
Almanach Astrologique.
Petite Almanach Impérial.
Almanach-Manuel des Jeux de Cartes.
Almanach du Charivari.
Almanach de Napoléon.
Almanach de l'Univers.
Almanach du Magasin Pittoresque. (1609)
Almanach Chantant.
Almanach des Jeux de Société.
Almanach Comique.
Blanqui. Devant les Révélations Historiques.
Quatre ans à Cayenne.
La Guerre d'Italie.
Les Croix d'Ordres et les Distinctions Honorifiques.
Philalèthes. Jean Chrétien Baud.
idem. De Parlementaire Regeringsvorm, in ver-
band beschouwd met het voordeel en rustig
bezit van Indië.
van Roes. Is eene vereeniging der beide Nederland-
sche legers in het belang van het land?
Vrede Bik. De vrije arbeid te Soerabaja, getoets aan
de waarheid.

BOEK-HANDEL
VAN (1535)
DE GROOT KOLFF & CO.,
SAMARANG.
VAN DE PERS GEKOMEN:
ZAK-ALMANAK
voor het jaar 1860,
ingerigt tot Koopmans-, Kantoor- en Huishoudelijk
gebruik. Prijs. f 2.—
Franco per Post met een Kantoor-Almanak. f 3.—
KANTOOR-ALMANAK
voor 1860,
Onopgeplakt f 1.—
Opgeplakt f 1.—
Almanak met Dames portretten. f 1.—

Verkrijgbaar
BIJ (1636)
DE GROOT, KOLFF & CO., SAMARANG.
KONINKLIJKE BESLUITEN
VAN DEN 16^{den} OCTOBER 1859,
VASTSTELLEND
DE TRACTEMENTEN, VERLOFTRACTEMENTEN
EN PENSIOENEN
VAN DE
OFFICIEREN DIENENDE BIJ HET LEGER IN
NEDERLANDSCH INDIE
EN
HUNNE WEDUWEN.
Prijs. f 1.—

gen dag kennis had gegeven van de verrassing, die hij
zich op heden had voorgesteld, en dat hij hem had uit-
genoodigd deel te nemen aan de vreugde, die de plotse-
linge verandering van omstandigheden bij Braddok en de
zijnzen zoude te weeg brengen. Ook was deze in hunne
dankbaarheid zoo groot en overspannen, dat de hertog ze
meende te moeten beperken. „Wat ik voor u heb kun-
nen doen, is naar mijn gevoelen, eene kleinigheid. Ik doe
het echter niet zonder belooning,” zeide hij. „Het too-
neel, dat ik mij heb verschaft, streelt mij meer dan het
gevoel van vreugd, dat mijn hart geniet, en gij zijt te
zeer met de aandoeningen, die thans mijne ziel vervul-
len, bekend, dan dat gij dit niet als waarheid en als het
tegenwoordige geluk mijns levens zoudt willen beschou-
wen.

BOEK-HANDEL
VAN
DE GROOT, KOLFF & CO.
SAMARANG.
Brade. Bouwkundig Handboek, met Atlas.
Scholl. De Gids voor Machinisten.
Delaunay. Gronden der Mechanica.
Bourne. Leerboek over het Stoomwerktuig.
Bernoulli's Vademecum. Bouw- en Werktuigkunde.
Templeton. Werktuigkunde.
Storm Buijsing. Waterbouwkunde, met Atlas.
Bouillet. Dictionnaire des Sciences, des Lettres et des
Arts.
id. Dictionnaire d'Histoire et de Géographie.
Bomhoff. Dictionnaire Français-Hollandais et Hollan-
dais Français.
id. Nieuw groot Nederduitsch Woordenboek.
Jaeger. Pocket-Dictionary.
Weiland. Nieuw groot Nederduitsch Woordenboek.
Kramers. Geographisch Woordenboek.
id. Algemeene Kunstwoordenboek.
id. id. (verkort.)
van Hoevell. Classisch Woordenboek.
Soijer. Nieuw Kookboek.
Stam. Fijne Keuken. (1637)
De Volmaakte Geldersche Keukenmeid.
De Hedendaagsche Banketbakker.
Kokkie Bijla. Indisch Kookboek, vijfde druk.

UITGEPAKT:
EEN GROOT FACTUUR
BLANCO BOEKEN,
(Parijsch Fabriekaat)
in geheel Lederen banden, met Koperen Hoeken, in stellen
VAN
Grootboek. Rekening-Courant.
Journaal. Kassa- en
Memoriaal. Copieboek.
VOORTS:
Eene groote sortering kleine **BIJBOEKEN**, in
alle formaten en dikten, tevens geschikt voor Land-
heeren.
Verkrijgbaar tegen uiterst lage prijzen, bij
(1638) **DE GROOT, KOLFF & CO.**

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.
Zeere keel en alle andere soorten van keelziekten. In
geen gedeelte der bewoonde wereld zijn deze ziekten zoo
heerschend als op Java, alwaar de onverwachte verandering
in het luchtgestel de inwoners, zoo wel Europeërs als
inboorlingen, bijzonderlijk vatbaar maakt voor deze onge-
steldheden. In Engeland zijn Holloway's Zalf en Pillen
een wel bekend specifiek voor alle deze kwalen, en En-
gelschen, genezen door dezelve te huis, nemen ze naar
Indië terugkeerende, in groote hoeveelheden mede en
hebben bevonden dat derzelver uitwerking nog krachtda-
diger is in de verzengde dan in de gematigde luchtstreek.
In Java en alle warme landen kunnen deze onwaardeer-
bare medicijnen niet te hoog geschat worden; dezelve
zuiveren het bloed, herstellen de afzonderingen der voch-
ten en geven verkracht aan het lichaam en vlugheid
aan den geest.
De prijzen zijn als volgt:
Doosjes Pillen à f 1.—, f 3.—, f 5.—
Potjes Zalf à „ 1.—, „ 3.—, „ 5.—
Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing
hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.
Ze zijn, op franco aanvraag & contant te bekomen:
Te Soerabaja bij **LR ROY & Co.**
„ „ **MOSENBEKKER & Co.**
„ **Banyoemas** „ **M. S. CHIRMAN.**
„ **Djocjakarta** „ **DERKENS & Co.**
„ „ **Wed. C. W. V. D. LAAN.**
„ **Soerakarta** „ **W. VRIJMAN en Wed. SAFFINGER.**
„ **Salatiga** „ **F. KRUTHOFFER.**
„ **Tagal** „ **Mevrouw de Wed. DORT.**
„ „ **A. J. VAN DER VOORT.**
„ **Cheribon** „ **W. GALISTAN.**
„ **Buitenzorg** „ **P. SCHREEDER.**
„ **Samurang** „ **DE GROOT, KOLFF & Co., H. L.**
„ „ **DE LYON, NOOTHAAR & JOOSTEN en**
(1639) „ „ **SOESMAN & CO.**

H. ZEHL.
Mr. ZADELMAKER,
recommandeert zich aan tot het vervaardigen en
herstellen van alle soorten Wagen- en Bendietui-
gen, Zadeln en alles wat tot het vak behoort.
Waarborgt de beste grondstof, solide en nette
bewerking, gelijk aan Europeesch werk.
Tevens worden door hem vervaardigd:
Sabelkoppels met en zonder
Leeuwenkoppen
(naar verlangde grootte.)
Alle bestellingen zullen spoedig uitgevoerd
en de prijzen billijk gesteld worden.
SPEKSTRAAT, N° 544. (1640)

Met toestemming van den Resident
zal de ondergeteekende de eer hebben
op **Donderdag den 15den Januarij,**
eerstkomende
EEN GROOT VOCAL- EN INSTRUMENTAAL
CONCERTE
TE GEVEN.
Toegangs-biljetten zijn te bekomen in het Locaal van
den **Schouwburg.** à f 5.—
F. HACHMEISTER,
Orchest-directeur van
de **Muzijk-Vereeniging St. Cecilia**
(1641)

TRANSPORT-ETABLISSEMENT
TE
NGAWIE.
Voortdurend zijn er **PRAAUWEN** te be-
komen voor het transport van Producten,
van **Solo** naar **Soerabaja**; te bevragen aldaar
(1652) bij **C. C. CRAMER, qq.**

10.000.—
Met primo Januarij eerstkomende,
tegen behoorlijke zekerheid in leen te bekomen bij
SAMARANG, J. J. SCHNEITHER qq.
22 December 1859. (1612)

JAN GOEDKOOP & CO.,
aan hunne begunstigers: (1643)
Salamat Tahoen Baroe!!!
Wordt gevraagd:
Op eene met stoom werkende Sniker-fabriek een
MACHINIST, zijn vak grondig verstaande.
Inclinerende gelieve zich te adresseren onder franco
brieven aan (1617)
RADHEN ADI PATTIE TJITRO SOMO.
FABRIEK RONDJOT (Japara), 20 December 1859.

De 1ste Stadsgeneesheer **de Ruiter**
woont voorloopig in zijn eigen Huis, te
Doewet, zijnde de weg naar **Pilloran**,
nabij den **Boedjongschen weg**, laatst bewoond door den
Heer **SIBENIUS TRIP.** (1650)

Debiteuren aan de ondergeteekenden
worden nogmaals **beleefdelijk** doch
dringend verzocht hun achterstallig
debet aan te zuiveren, ter voorkoming van geregtelijke
vervolgving.
V. H. NOMAN, KOLFF & CO.
(1616) **in liquidatie.**

EENE DAME, welke tegen een Sala-
ris van f 80.— à f 100.— 'smaands,
eene betrekking als Gouvernante op
een landgoed te **Djocjakarta** verlangd, om aan 3 à 4 meisjes
van 8 tot 10 jaren, het **lager onderwijs**, het **Fransch**
en **Piano spel** te leeren, adresseere zich onder Lett. H, met
gefanceerden brief aan de Uitgevers van dit Blad. (1644)

Eene **DAME** grondig onderwijs in de
Hollandsche, Fransche en Engelsche
talen en handwerken gevende, zag zich
gaarne bij eene Familie of op eene School geplaatst.
Adres bij de Boekhandelaars **DE GROOT, KOLFF & CO.**
Brieven franco Lett. O. Z. (1627)

Wegens vertrek naar **Nederland**,
verzoekt de ondergeteekende aan al
degenen die iets van hem te vorderen
hebben, hunne **Rekeningen** in te dienen voor ultimo
December.
(1613) **C. L. SABLON.**

De ondergeteekende verzoekt allen, aan
wien hij nog iets mogt verschuldigd zijn,
hunne rekening vóór Ultimo dezer aan
den Heer **F. NAGEL** ter betaling aan te bieden.
SAMARANG, H. SCHMITT.
den 20 December 1859. (1615)

Het Instituut
VOOR
JONGE JUVFROUWEN.
onder Directie van (1614)
MEVROUW SLOOT EN DOCHTER,
is VERPLAATST naar **BODJONG**, in het huis bewoond
gewest door den WelEdGst. Heer **SERLE.**

Heropening der Klassen den 2den Januarij a. r.
Wegens vertrek te Koop:
Een gedresseerd Sandelwood RIJPAARD, van
den Ridmeester **HOOLBOON**; gestald bij den
Kpiteit **DIEDERIKS** op **Karangbidara.** (1615)
TE HUUR:
Een Huis op **Zeestrand**, te
bevragen bij (1619) **WETTERS.**

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 9 November 1859.

NEDERLAND.

— Na eene korte ongesteldheid is te 's Hage overleden R. F. baron Groeninx van Zoelen, in den ouderdom van 68 jaren, kamerheer des konings en oud lid van de eerste kamer der staten-generaal en der provinciale staten van Zuid-Holland.

— Men verneemt dat aan den Oost-Indischen ambtenaar C. W. F. Neys, laatstelijk controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultuur op Java, thans met verlof hier te lande, bij beschikking van den minister van Koloniën, is opgedragen, zich met de heeren Enklaar, Riphagen en Co., fabriekanten van landbouwwerktuigen, te laten, in betrekking te stellen, ten einde den aard, de inrigting en het gebruik te leeren kennen van die werktuigen, welke wellicht bij de Indische cultuur met vrucht gebezigd kunnen worden, om bij eventuelen invoer daarvan, na zijn terugkeer in Indië in staat te zijn al die inlichtingen te verstrekken, welke tot een nuttig gebruik ver-
— Blijkens eene mededeeling van Zr. Ms. gezant te Madrid, is door het ministerie van staat aldaar bekend gemaakt, dat, te rekenen van 28 Oct. jl. de havens van Tanger, Tetuan en Larache, op de kust van Marocco, door een voldoende aantal Spaansche oorlogsschepen in staat van blokkade gesteld zijn.

— Bij kon. besl. is de majoor D. A. du Cloux van het leger in West-Indië overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger hier te lande.

— Op voordragt van den minister van koloniën, heeft Z. M. tot onderwijzers van de derde klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië benoemd: J. H. Beddigs, J. Bekbergen, H. F. J. Camaur, J. van Hout, D. S. de Jong en J. A. Vermeulen. Deze zullen met de eerste scheepsgelegenheid vertrekken. Zij ontvangen ieder f 600 voor uitrusting, vrijen overtocht als passagiers van de tweede klasse, zoeken zelf scheepsgelegenheid, geven daarvan kennis aan het ministerie van koloniën en worden aangesteld op een traktement f 100 en f 30 voor huishuur per maand, met vooruitzicht op aanmerkelijke verhooging van traktement na eene dienst van vijf jaren. In Indië komende, worden zij gewoonlijk eerst in de gouvernements-schoolen te Batavia en later overeenkomstig verdiensten en geschiktheid, hetzij als besturende hoofdonderwijzers of als eerste en tweede onderwijzers aan gouvernements-schoolen in de buiten-bezittingen geplaatst, of ook wel te Batavia zelf aangesteld. Zij hebben als andere ambtenaren in Indië na 20jarige dienst, of bij ontsiening, aanspraak op pensioen; zoowel voor zich als voor de weduwen.

— Met betrekking tot de verschrikkelijke schipbreuk van het Belgische schip *Constant*, welke bemanning in Nederlandsch-Indië zoo menscheitend werd behandeld, en welks gezaghebber, de heer Uytendoven, de vorige week hier te lande aangekomen en daarop naar Antwerpen is vertrokken, verniet men nader, dat in onze Oost-Indische bezittingen, ten behoeve der bedoelde schipbreukelingen, is ingezameld de som van f 3245 aldus verdeeld: Ternate f 320, Samarang f 1410, Batavia f 200, Soerabaja f 1315.

— Sedert eenigen tijd is het observatorium te Leiden door den telegraafdraad verbonden met de drie zeeplaatzen Willemsoord, Hellevoetsluis en Vlissingen, en wel meer bepaald met de lokalen alwaar de inrigting is, tot het aangeven van den middelbaren tijd, ten dienste van oorlog- en koopvaardij-schepen, ter regeling hunner tijdmeters. Die inrigting bestaat in een mast of paal, boven een der landgebouwen opgericht en daardoor, zoo veel doenlijk, op de reede en in de haven zichtbaar. Aan het bovenende van dien paal zijn vier schermen bevestigd, welke in den regel horizontaal liggen en bijgevolg nagenoeg onzichtbaar. Vijf minuten vóór den middag worden door een eenvoudig toestel die schermen verticaal gezet en daardoor aan alle zijden zichtbaar, terwijl op het juiste oogenblik van den middelbaren middag die schermen plotseling in hunnen horizontalen stand worden teruggebragt.

Deze inrigting bestond reeds sedert eenige jaren, doch dikwijls en voornamelijk gedurende den winter, was het schier niet doenlijk, op de zeeplaatzen zelve waarnemingen tot tijdsbepaling met eenigen graad van nauwkeurigheid te doen, en was men wel verplicht, dagen, soms weken, op de uurwerken te vertrouwen zonder, in staat te zijn deze behoorlijk te kunnen controleren. Daardoor werden dikwijls onwillkeurig minder juiste opgaven gedaan, die voor den zeeman, die er op vertrouwde, nadeelgevolgen zouden kunnen hebben.

Op eene goed ingerichte sterrewacht, is één enkel half uur in den nacht voldoende, om eene zeer nauwkeurige tijdsbepaling te verkrijgen, en hoe moeilijker dit toch ook in onze streken kan zijn, om dat gewenschte half uur te verkrijgen, zoo zijn de kansen daartoe zooveel grooter en de graad van nauwkeurigheid, die bereikt wordt, voldoende.

Twee keer 's weeks, of zooveel meer als zulks noodig wordt geoordeeld, stelt men 's avonds na tien ure, wanneer op die plaatsen de telegraphische gemeenschap voor het publiek gesloten is, die verbinding daar met de onderscheidene observatoria en opmerkelijk is het, dat dan de tikken van het uurwerk, te Leiden waargenomen, gelijktijdig te Willemsoord, Hellevoetsluis en Vlissingen worden hoorbaar gemaakt. De gewone seinen worden bij de maritieme directie, zonder eenige moeite, met eene zekerheid van twee tiende gedeelte eener seconde waargenomen.

Ontgenegelijk zijn deze seinen voor de marine en voor den handel van groot belang: door dezelve verkrijgt men den waarborg, van met goed geregelde tijdmeters naar zee te kunnen vertrekken, welke gebezigd worden tot bepaling der geographische lengte op zee.

Doch het nut, door dit gebruik van den telegraafdraad verkregen, wordt nog verhoogd, wanneer men bedenkt, dat deze seinen ook kunnen worden opgevangen, ter regeling der uurwerken, langs telegraaflijnen in gebruik. Dit geschiedt reeds te Amsterdam, waar ook de tijdmetermakers er nut van trekken voor het onderzoek hunner uurwerken. Men vertrouwt, dat 'er spoedig van gebruik zal gemaakt worden, tot eene juiste aanwijzing van den tijd, door openbare uurwerken aangegeven.

De reeds nu gunstig verkregene uitkomsten, om den electromagnetische telegraaf tot het overbrengen van den juiststen tijd naar onze zeehavens te bezigen, heeft men grotendeels te danken aan den ijver en de kunde van onzen hooggeschikten hoogleraar Kaiser.

— De kunstwereld heeft een gevoelig verlies geleden. Dr. Louis Spohr, een der grootste Duitsche viool-virtuosen en voortreffelijk komponist, is te Kassel overleden.

Hij werd in 1784 te Seesen geboren. In 1805 zag hij zich tot orkest-directeur te Gotha benoemd, en in 1813 tot kapelmeester te Weenen; van waar hij verscheidene belangrijke kunsttochten door Europa deed en ook ons vaderland bezocht, zoo als velen zich nog met waar genoegen zullen herinneren. Hij was sedert 1821 hofkapelmeester te Kassel en sedert 1847 algemeen muziek-directeur aldaar. Spohr heeft in alle vakken der toondichtkunst veel grootsche geleverd; zijne opera's, viool-concerten, oratorium, sinfonien, strijkkwartetten, kwintetten, duetten, pianoforte-kwintetten en trio's zijn ware meesterstukken. Zijn stooflijk overblijfsel is den 25sten Oct., met veel eerbewijzen ter aarde besteld.

ENGLAND.

— Dezer dagen heeft de stad Edinburgh den grijzen lord Brougham een feestmaal aangeboden. Ongeveer 650 gasten waren tegenwoordig, terwijl buitendien 400 heeren en dames zich op de galerijen in de zaal bevonden. Lord Brougham sprak eene redevoering uit over verschillende onderwerpen. Betreffende de Italiaansche aangelegenheden zeide hij, dat welke ook de beweegredenen voor den laatsten oorlog geweest mogen zijn, zooveel toch zeker is dat hij veel

goeds heeft in het leven geroepen en dat vooral een groote stap voor de zelfstandigheid van Italië gedaan was. Spreker hoopte de Italianen onder den accepten van Sardinië vereenigd te zien, waarin de eenige practische waarborg voor hunne onafhankelijkheid gelegen was. Vervolgens sprak lord Brougham over Frankrijk; hij schilderde den grooten verzoeker, die zijne natie met krijgslauwen verlokken wilde en drukte de hoop uit dat de Franschen geen gehoor daaraan zouden geven. Dezelfde verzoeker beproefde, zeide lord Brougham, Engeland van zijne verdelings-maatregelen af te brengen en het in een hadriegelijk bewustzijn van veiligheid te doen insluimeren. Dit zoude hem echter niet gelukken. Engeland behoorde zulke uitgebreide maatregelen voor zijne verdediging te nemen, dat een aanval niet alleen moeilijk, maar eene poging daartoe zelfs ondenkbaar zoude zijn. Daaruit volgt nu wel niet dat Engeland wantrouwen jegens zijn nabuur koestert, maar wel dat het slechts op eigen kracht vertrouwt. En juist door zich ten strijde te rusten, bewijst Engeland aan zijn nabuur niet minder dan aan zich zelf de allergewigste dienst.

De redevoering werd met algemeene geestdrift begroet. — Onder de loopende geruchten behoort ook, dat de prins van Wallis in het huwelijk zal treden met de prinses Alexandrine van Pruisen.

— Betreffende de kwestie tusschen de sennemers en ambachtlieden kan thans gemeld worden, dat onder dat arbeiders, die het werk hadden gestaakt, de nood zich reeds bitter begint te doen gevoelen. De geldelijke bijdragen uit de provincies worden al minder en minder, en het gebrek aan de noodige geldmiddelen doet zich reeds zoo sterk gevoelen, dat zelf de hoofden der beweging beginnen te wanhoppen. Op eene onlangs gehouden meeting dezer arbeiders werd besloten zich om ondersteuning tot het publiek te wenden. Men voorspelt zich echter weinig goeds van dien stap.

— Den 25sten en 26sten October heeft op de Engelsche kust een vreeselijke storm gewoed; een groot aantal schepen zijn daarin vergaan, terwijl men ook het verlies van vele menschenlevens te betreuren heeft. Een der droevigste schipbreuken is die van de *Royal Charter*. Van de 498 menschen, welke het vaartuig uit Melbourne had overgebragt, zijn slechts 39 gered. Den 26sten Aug. was het schip met 388 passagiers en eene bemanning van 114 koppen, 6,800,000 pd. St. aan goud en eene lading wol en andere producten uit Melbourne vertrokken. Tot bij de Iersche kust was de reis zeer gelukkig; te Queenstown werden eenige passagiers aan land gezet en de reis daarna naar Liverpool voortgezet. Den 25sten 's middags stak de wind op en veranderde spoedig in een hevigen storm. Ten 6 ure 's avonds stuurde de kapitein voorbij Point-Lynas en liet vuurpijlen afsteken, ten einde loodsen te bekomen. Er kwam echter geen loods opdagen en daar de kapitein bespeurde dat zijn schip te sterk naar de kust dreef, liet hij twee ankers vallen, de ankerkettingen konden echter aan den storm geen weerstand bieden en zij braken. Ook de machine was niet in staat weerstand te bieden aan den orkaan en ten 3 ure 's morgens werd het ongelukkige vaartuig op de klippen der kust geworpen, waar het stoot op stoot ontving, terwijl er branding over het dek sloeg en het water in het ruim doordrong. Reeds vroeger waren de masten over boord geworpen, zonder dat daardoor echter eenige verbetering in den toestand van het schip kwam. Een moedig Portugeesch matroos slaagde er in, door de brandingheen het strand te bereiken en een touw daaraan te bevestigen, langs hetwelk eenige matrozen hun leven reddden; een ruk van het schip brak dit touw echter spoedig. Door het aanhoudend stooten brak het schip weldra in het midden door en zonk in de diepte met allen die zich aan boord bevonden. De weinigen, die thans nog in leven zijn, reddden zich of langs het touw, dat door den matroos aan het strand bevestigd was, of werden in bewusteloos toestand door de golven op het strand geworpen. Het goud hoopte men te redden, doch het schijnt dat de kist, waarin het geborgen was, gebroken is althans men heeft één zak met goud opgevischt; het is ook wel mogelijk dat deze zich in de hut van een der passagiers bevonden heeft.

Tot nu toe zijn slechts weinige van de aangespoelde verongelukten herkend. Daarentegen verneemt men allerlei bedroevende bijzonderheden omtrent dezen en genen der passagiers of equipage aan boord der verongelukte *Royal Charter*. Zoo wordt o. a. uit Newcastle het volgende geschreven: Drie zonen van den heer Belt aldaar bevonden zich in Australië. De vierde, die nog bij hem in huis was, had in het begin dezes jaars het ongeluk van te verdrinken. Toen de drie anderen in Australië hiervan bericht kregen, kwamen zij overeen door het lot te doen beslissen, wie van hun drieën terstond de terugreis naar Engeland zou aannemen, om aldaar hunne ouders tot steun te verstreken. Het lot trof den jongste, een zeeman van beroep. De verheugde ouders ontvingen hiervan eerst bericht over Queenstown, toen de jongeling te gelijk zijne aanstaande komst met de *Royal Charter* meldde. Hoe jammerlijk werden zij dus drie dagen later in hunne aangename verwachting teleurgesteld, toen zij de tijding kregen, dat hun zoon bij het vergaan van dit vaartuig was verdronken.

Den 1sten dezer heeft weder een storm gewoed, die niet onderdeed voor den vorigen. Verscheidene menschen zijn omgekomen en eene menigte schepen op den Theems hebben schade bekomen. Op zee is de storm niet minder hevig geweest en men heeft dan ook nieuwe rampen te betreuren.

— Te Manchester is dezer dagen een 40jarig persoon verdronken, die onder den naam van Harry Hoke reeds sedert eenige jaren aldaar het beroep van metselaar had uitgeoefend. Het verwekte dus bij de lijkachouwing geene geringe verbazing toen het bleek dat de verdronkene eene vrouw was. Desnietteminstande was de gewaande metselaar reeds voor de tweede maal gehuwd en had zelfs tot nu toe met de door hem gekozen levensgezellin op zeer goeden voet geleefd. De vrouw met welke hij zijn eerste huwelijk had gesloten, was, gelijk thans is uitgekomen, bij de ontdekking van het geheim, terstond weggelopen.

FRANKRIJK.

— Het *Journal des Débats* van heden wijdt een uitvoerig artikel aan den vreedsoortigen toestand, waarin Engeland zich ten aanzien der kwestie van het congres geplaatst ziet. Het blad doet uitkomen dat Engeland, na vruchteloos beproefd te hebben, om den jongsten oorlog te voorkomen, al de mogendheden met raadgevingen heeft overstelt, waarom niemand zich bekreunde, juist omdat zij aan iedereen gegeven werden; daarna werd het aangehouden door zijne sympathie voor de Italianen, doch weerhouden door zijn traditioneel bondgenootschap met Oostenrijk; het bleef werkeloos; de oorlog woedde en de vrede werd gesloten, zonder dat Engeland daarop den minsten invloed uitoefenen kon, en zoo was voor dat land het ideaal van Colben bereikt; het had hooft en deelen geen deel genomen aan de bloedige worsteling in Europa. Die doorkruide politieke zagen echter over het hoofd, dat zulk eene gedragslijn niet op den duur zou kunnen volgehouden worden en dat het temperament van het Engelsche volk zich niet altijd zou tevreden stellen met de eenvoudige rol van toeschouwer in de gewigtigste wereld-geheutenissen. Van daar thans de vraag, of Engeland zal deelneemen aan het congres? maar hoe zal het daaraan kunnen deelnemen? Om de besluiten van keizer Napoleon en keizer Frans Jozef te onderteekenen? Die werkring is te beperkt en te vernederend voor het magtige Albion. Of zal Engeland aan zijne toetreding tot het congres voorwaarden verbinden en die aan anderen trachten op te leggen? Maar het heeft aan den strijd geen deel genomen, het heeft zich geen de minste opoffering getroost; de betrokken mogendheden zouden zich dus wel eens gekwetst kunnen gevoelen, wanneer Engeland, nadat de zege reeds door de wapens bevochten is een hoogen toon kwam aanslaan in den raad der mogendheden. Maar wat moet het dan doen? Verklaart dat het geen deel aan het congres wil nemen? Maar hoe is een Europeesch congres zonder Engeland denkbaar en indien men het eens zonder zijne medewerking hield, zoude het zich daaraan niet in zijne veiligheid bedreigd en in zijne eer gekreukt achten, wanneer zulke overwegend belangrijke vraagstukken zonder Engeland geregeld werden? Dan toch zoude het begrijpen dat het moeilijker is dan men geloof, om het gezag en den invloed eener groote natie terug te vorderen, zonder de daaraan verbonden pligten te hebben vervuld, het zou dan begrijpen hoe moeilijk het is, bondgenooten te behouden, die men bij voor- en tegenspoed niet gelijkelijk getrouw bleef;

in een woord, het zou den inzien, dat het niet even als ten tijde van Elisabeth, Cromwell en Pitt, een belangrijken invloed op den loop der zaken in Europa uitoefenen kan, zonder zich andere opofferingen te getroosten, of zich meer in gevaar te brengen, dan dit met de leerstellingen der Manchester-school over een te brengen is. Wie niet zaait, kan niet maaijen, en het middel om het laatste zonder het eerste te doen, moet nog altijd uitgevonden worden. Het *Journal des Débats* gelooft, dat Engeland slechts door den loop der gebeurtenissen te redden is uit den haghelijken toestand, waarin dit land door de weifelende politiek zijner ministers gebragt is.

— De cholera is uitgebroken onder het Fransche expeditie-korps tegen Marokko. De generaal Thomas, die eene brigade kommandeerde, de kolonel Lafont, kommandant der genie, bejuevten ongeveer 300 soldaten, zijn er aan bezweken.

— Het Spaansche expeditie leger naar Marokko bestaat uit drie korpsen benevens eenelvijs reserve-troepen, gezamenlijk ter sterkte van 50,000 man, onder het opperbevel van den maarschalk O'Donnell. Het eerste korps wordt gecommandeerd door den veldmaarschalk Raphael Echague, het tweede door den luitenant generaal Don Juan Zavala, het derde door den luitenant generaal Ros de Olano, en de reserve door den graaf van Reus. De armee is verdeeld in 40 bataillons linietroepen; 16 bat. jagers, 4 bat. der genie, 11 eskadrons kavallerie, benevens 80 stukken veldartillerie.

— De bisschop van Rimini en eenige van zijne geestelijken, zijn op last van het voorloopig bestuur der Romagna in hechtenis genomen. Er is ook sprake van pogingen, die gedaan zijn om, in de overige staten van den Paus eene revolutie tot stand te brengen.

— In de brochure van den ridder Louis Debraux, getiteld: *la Paix de Villafranca et les conférences de Zurich*, leest men o. a. het volgende:

Den 11 Julij, aldus zegt de schrijver, ten 9 1/2 ure 's morgens, op een kilometer afstand van Villafranca, had in de open lucht de eerste ontmoeting plaats tusschen keizer Frans Jozef en keizer Napoleon. Beide waren, zoodra zij elkander zagen, zeer ontroerd. Nadat een hartelijke handdruk tusschen beide gewisseld was, begaven zij zich naar Villafranca, in de woning van den heer Gaudini Morelli. Op de tafel der kamer waarin zij plaats namen, lag eene kaart van het Lombardisch-Venetiaansche koninkrijk. De beide keizers zaten tegen elkander over. Niemand was daarbij tegenwoordig, terwijl twee schildwachten in de antichambre en twee anderen op den trap geplaatst werden, om ieder die onbescheiden genoeg mogt zijn te luisteren, te weren. De hartelijkheid, welke in het geheele onderhoud der beide keizers heerschte, de opregtheid waarmede zij zich uitlieten, was oorzaak dat veel van hetgeen er verhandeld is, niet geheim behoeft te worden gehouden.

Voor en na teekende keizer Napoleon alles op, waaromtrent men het eens werd. Er werd bepaald dat de gevolmagtigden van het uader te sluiten vredes-tractaat volstrekt niet mochten afwijken van hetgeen de keizers elkander beloofd en onderling goedgevonden hadden. Daar de tekst van de vredes-preliminieren slechts in hoofd-trekken teruggaf hetgeen verhandeld is, zoo volgt daaruit dat de gevolmagtigden te Zurich telkens verplicht waren zich registreers tot de keizers te wenden om ophelderingen, ten einde aan hunne denkbeelden volledige uitvoering te geven. Van daar den tragen gang, dien het werk der conferentie genomen heeft.

Over het eerste punt, den afstand van grondgebied, toonde de keizer van Oostenrijk zich zoo handelbaar als mogelijk was. »De krijgskans was mij ongunstig,» moet hij gezegd hebben, »ik zal de gevolgen gewillig ondergaan; ik sta u Lombardië af. Gij zult er, Sire, naar welbehagen over beschikken. Gij zult echter de reden billijken, dat ik het niet registreers aan Sardinië afsta, zoo als gij ongetwijfeld doen zult.» Keizer Napoleon drong van zijn kant ook aan op den afstand van Peschiera en Mantua; doch de keizer van Oostenrijk weigerde dit volstandig, als strijdig met de eer der Oostenrijksche wapenen. Ten gevolge daarvan en ook uit kracht van het *uti possidetis*, werd bepaald, dat de bekende vierhoek in het bezit van Oostenrijk zou blijven.

Met den vinger werd nu de nieuwe grenslijn aangewezen, waarbij men als uitgangspunt de vesting Peschiera en haar uiterste rayon aannam, terwijl men verder eene rechte lijn langs de Mincio tot aan de Po trok.

Over het tweede punt, de kwestie van den Italiaanschen statenbond, had keizer Frans Jozef zulke heldere en bepaalde denkbeelden, dat de keizer der Franschen daarover getroffen was. Venetië, zeide eerstgenoemde, zou ten aanzien van den nieuwen bond dezelfde pligten te vervullen hebben als de koning der Nederlanden wegens Luxemburg jegens den Duitschen bond.

Het is zeker dat keizer Napoleon in den oorlog tegen Oostenrijk, op de hulp der revolutie aan gene zijde der Alpen gerekend had. De keizer heeft dit zelf erkend. Ten aanzien van deze zaak moet de keizer van Oostenrijk het volgende gezegd hebben:

»Sire, vergu mij u omtrent dit punt zonder omwegen mijne overtuiging te kennen te geven. Indien de alliantie met de revolutie gevaarlijk is voor elken monarch, dan is zij het nog veel meer voor den atichter-eener nieuwe dynastie. Gij en ik zijn beide vaders. Laat ons minder denken aan onze persoonlijke belangen dan aan de toekomst, welke wij aan onze eigenamen overdragen, en dan zullen wij het veel gemakkelijker eens kunnen worden. Wat mij aangaat, ik geef u de plegtigste verzekering, dat ik mij nimmer zal leenen tot eene coalitie, welke van het doel uitgaat, om eene verandering van dynastie in Frankrijk te weeg te brengen. Oostenrijk heeft daarbij volstrekt geen belang en ik ben er niet toe gezind, vrij als ik ben van alle verbintenissen.»

Die woorden maakten een diepen indruk op keizer Napoleon, die de juistheid er van inzag. De onderhandelingen liepen vervolgens over het derde punt, den terugkeer der aartsbischoppen.

Hunne herstelling was in de oogen van den keizer van Oostenrijk een onvermijdelijken maatregel, om een dam op te werpen tegen de revolutie, welke zich over Italië dreigde te verspreiden. Buitendien stelde hij daarin eene eerezaak, voor zich zelven-kou hij afstand doen van Lombardië, omdat dit zijne bezitting was; maar hij mogt niet beschikken over de regten van anderen, regten die hij bij zijne troonsbestijging gezworen had te zullen beschermen.

Keizer Napoleon maakte geene enkele tegenwerping ten aanzien der herstelling van het huis Lotharingen; aan deze dynastie, zeide hij, moest hij erkentelijk zijn voor de edelmoedige gastvrijheid, welke zij aan zijne familie, in de dagen der ballingschap, vroeger verleend had. Daar hij ovenwel opmerkte, dat Frankrijk de wapens niet kon keeren tegen het voorloopig bestuur van Toskane, omdat de groothertog in den oorlog zich tegen Frankrijk geschaard had, zette hij voorop dat de groothertog door de hulp eener vreemde magt niet naar zijn staat kon teruggebragt worden.

De keizer van Oostenrijk verklaarde daarop dat hij, om de zaak gemakkelijk te maken, zijn invloed zou aanwenden om den groothertog tot eene abdicatie ten behoeve van zijn zoon te bewegen. Deze uitweg werd geacht, ook de liberale partij te kunnen bevredigen.

Het derde punt, vervat in de bekende proclamatie van keizer Napoleon van 3 Mei: dat het doel van den oorlog is Italië aan zich zelf terug te geven en het niet van meester te doen veranderen, was hiermede afgehandeld.

Het vierde punt, de amnestie, waartoe de keizer van Oostenrijk voor tien jaren tot geen prijs had willen overgaan, stemde hij dadelijk toe, alsook uit naam van den groothertog van Toskane en den hertog van Modena.

Keizer Napoleon wilde toen ook nog een vijfde punt vaststellen. Hij wilde dat beide het hof van Rome gemeenschappelijk den raad zouden geven tot het invoeren van hervormingen. Dit werd goedgekeurd; maar ingewikkeld lag daarin ook de verbindtenis opgesloten, dat de paus in het ongeschonden bezit der Romagna, hem bij de tractaten gewaarborgd, zou worden hersteld.

Nadat de bijeenkomst ten einde was, omhelsden zij elkander en wisselden op nieuw een hartelijken handdruk, als bewijs hunner algeheele verzoening.

— De vrijwilligers onder de bevelen van Garibaldi moesten allen den volgende eed afleggen: »Gezegend zij het wapen van den dapperen Italiaan, het is het symbool der bevrijding des vaderlands.

Ordn. vande n° 23 en 48de lijnigse l^o

